

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра спорту і спортивних ігор

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри спорту і спортивних
ігор

Микола ПРОЗАР

підпис

26 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СПОРТИВНА БОРОТЬБА З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою “Середня освіта (Фізична культура)”

спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

мова навчання українська

2024-2025 навчальний рік

Розробники програми: Михайло ГУСКА, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри спорту і спортивних ігор, заслужений тренер України з боротьби на поясах, суддя міжнародної категорії з боротьби на поясах,
Василь МАЗУР, викладач кафедри спорту і спортивних ігор, суддя національної категорії з боротьби на поясах.

Ухвалено на засіданні кафедри спорту і спортивних ігор

Протокол № 9 від 26 серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

підпис

Аліна БОДНАР

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення вибіркового освітнього компоненту професійної підготовки «Спортивна боротьба з методикою викладання» полягає у формуванні інтегральної, фахових компетентностей у майбутніх учителів фізичної культури, які спрямовані на підготовку фахівців з фізичної культури, оволодіння ними руховими вміннями, навичками та методикою навчання рухових дій у видах боротьби.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика освітнього компоненту	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	4-й рік	3-й, 4-й рік
Семестр вивчення	VIII семестр	VII, VIII семестри
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити	4 кредити
Загальний обсяг годин	120 годин	120 годин
Кількість годин навчальних занять	40 годин	16 годин
Лекційні заняття	20 годин	8 годин
Практичні заняття	20 годин	8 годин
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	80 годин	104 години
Форма підсумкового контролю	залік	залік

3. Статус дисципліни: вибірковий освітній компонент професійної підготовки.

4. Передумови для вивчення освітнього компоненту: завдяки вивченню освітніх компонентів «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав», «Теорія і методика викладання гімнастики», «Теорія і методика фізичного виховання», «Теорія і методика викладання спортивних ігор», «Фізіологія людини та фізіологічні основи фізичного виховання та спорту» на ОС «бакалавр» спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура), здобувачі вищої освіти повинні вміти кваліфіковано використовувати метрологічно-обґрунтовані засоби й методи вимірювання і контролю у фізичній культурі і спорті; підбирати тести для вирішення найрізноманітніших завдань навчально-тренувального процесу; дотримуватися правильної процедури тестування; контролювати змагальну діяльність у циклічних, ациклічних видах спорту, спортивних іграх, єдиноборствах, складно-координаційних видах спорту; дати суб'єктивну оцінку впливу навантаження; визначати фактори, які мають

особливе значення для досягнення у певному виді спорту; визначати інтенсивність фізичного навантаження у різних видах спорту.

5. Програмні компетентності навчання.

За результатами вивчення вибіркового освітнього компоненту професійної підготовки «Спортивна боротьба з методикою викладання» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися інтегральна, спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК 11 здатність самостійно проводити навчальні заняття в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму;
- СК 12 здатність виховувати в учнів соціально-особистісні якості: цілеспрямованість, організованість, працьовитість, відповідальність, громадянськість, комунікативність;
- СК 13 здатність оцінювати фізичні здібності і функціональний стан учнів, адекватно вибирати засоби і методи рухової діяльності для корекції стану учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни.

За результатами вивчення вибіркового освітнього компоненту професійної підготовки «Спортивна боротьба з методикою викладання» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі програмні результати навчання:

- ПРН 16 володіти руховими уміннями і навичками в обраному виді спорту на рівні кваліфікованого спортсмена;
- ПРН 17 володіти руховими навичками в базових видах спорту на рівні масових розрядів; вдосконалювати руховий арсенал шляхом формування рухових умінь і навичок в інших видах спорту;
- ПРН 18 вміти розробляти навчально-методичні матеріали (робочі програми, навчально-тематичні плани) на основі освітнього стандарту та зразкових програм з урахуванням виду освітньої установи, особливостей класу / групи та окремих учнів;
- ПРН 19 вміти розробляти перспективні та оперативні плани і програми конкретних занять в сфері дитячо-юнацького спорту та зі спортсменами масових розрядів;
- ПРН 20 вміти визначати цілі і завдання, планувати навчальні заняття, розробляти необхідну документацію для проведення занять з фізичної культури та спорту;
- ПРН 24 володіти прийомами спілкування і вміти використовувати їх при роботі з колективом.

За результатами вивчення вибіркового освітнього компоненту професійної підготовки «Спортивна боротьба з методикою викладання» здобувачі вищої освіти повинні знати:

- предмет і завдання курсу спортивної боротьби з методикою викладання;
- класифікацію, систематику і термінологію з видів боротьби;

- організацію і проведення уроків фізичної культури з елементами видів боротьби, секційних занять з видів боротьби (вільна, греко-римська, дзюдо, самбо, сумо, боротьби на поясах);
- гігієнічні вимоги до занять з видів боротьби;
- гігієнічні вимоги до занять з видів боротьби;
- зміст, форми організації і методику проведення занять з видів боротьби в ЗСО;
- профілактику травматизму на секційних заняттях, на уроках фізкультури з видів боротьби;
- лікарський контроль, самоконтроль, перша допомога, масаж на заняттях з видів боротьби;
- особливості методики проведення секційних занять з видів боротьби із дітьми;
- підготовку місць занять з видів боротьби;
- організацію змагань і методику суддівства з видів боротьби.

Вміти:

- володіти голосом під час подачі команд;
- знаходити правильний вибір місця для проведення урочних і секційних занять;
- підбирати підготовчі та спеціальні вправи, ігри, естафети, що сприяють оволодінню технікою і тактикою у видах боротьби;
- виконувати завдання викладача щодо складання і проведення окремих частин уроку з наступним його аналізом;
- показати і аналізувати елемент техніки прийому у видах боротьби;
- знаходити помилки у виконанні та шляхи їх виправлення;
- обладнати місце для проведення уроків фізичної культури з елементами видів боротьби.
- володіти вправами для розвитку фізичних якостей;
- володіти методами педагогічного контролю в процесі занять видами боротьби;
- володіти методикою використання допоміжного і нестандартного обладнання з видів боротьби на секційних заняттях та уроках фізкультури в ЗСО;
- володіти методикою роботи з науково-методичною літературою з видів боротьби;
- володіти методикою ведення виховної роботи в класі, секції, під час занять і змагань з видів боротьби;
- володіти технікою переворотів: важелем, зворотнім захватом тулуба, захватом шиї з під плеча, захватом руки на ключ;
- володіти утриманням та виходом з борцівського мосту одним зі способів;
- володіти технікою переводу в партер: ривком за руку, нирком під руку з захватом шиї та плеча зверху, технікою кидка зі спини;
- володіти веденням навчально-тренувального поєдинку в стійці та партері.

7. Методи навчання:

Словесні, наочні та практичні методи фізичного виховання та спортивної підготовки, розповідь, діалогічний метод, бесіда; програмовий метод, презентація, демонстрація; методи навчання рухових дій загалом та по частинах, змагальний та ігровий методи, метод суворо регламентованої вправи, метод стандартно-повторної вправи, метод перемінної вправи, комбіновані методи, метод моделювання, рольовий метод) вирішення проблемних завдань; інтерактивні методи, технології дистанційного навчання; технології організації та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.

8. Засоби діагностики результатів навчання: виконання тестових завдань, виконання завдань практичних занять, виконання рухових дій, модульна контрольна робота.

9. Програма навчальної дисципліни:

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика та особливості виконання технічних прийомів та тактичних дій у спортивних видах боротьби							
<i>Аналіз техніки і тактики у вільній та греко-римській боротьбі</i>							
Тема 1. Вступ у дисципліну «Спортивна боротьба з методикою викладання».	8	4				4	
Тема 2. Історія і розвиток вільної та греко-римської боротьби у світі та в Україні.	8	4				4	
Тема 3. Аналіз техніки стійок і пересувань в стійці та партері. Аналіз техніки виконання захватів рук і тулуба та звільнення від них. Аналіз техніки страхування та самострахування у вільній та греко-римській боротьбі.	8		2			6	
Аналіз техніки переводів зі стійки в партер нирком під руку, двома руками за руку у вільній боротьбі. Аналіз техніки перевероту важелем, та							

захисту від нього.							
Тема 4. Аналіз техніки кидка зі спини захватом руки і поясниці та захистів від нього. Аналіз техніки перевероту в партері захватом дальньої руки та дальньої ноги у вільній боротьбі.	8		2			6	
Аналіз техніки кидка через плечі з колін (мельниця). Аналіз техніки перевероту “ножицями” у вільній боротьбі.							
Тема 5. Аналіз техніки кидка зі спини захватом руки на плече з колін. Аналіз техніки перевероту захватом дальньої руки та ближньої ноги у вільній та греко-римській боротьбі.	6		2			4	
<i>Аналіз техніки і тактики в боротьбі самбо та дзюдо</i>							
Тема 6. Історія і розвиток боротьби самбо та дзюдо у світі та в Україні.	8	4				4	
Тема 7. Аналіз техніки стійок і пересувань в стійці та лежачи. Аналіз техніки виконання захватів за куртку і рукава та звільнення від них. Аналіз техніки страхування та самострахування в самбо та дзюдо.	8		2			6	
Аналіз техніки кидків зі спини захватом: рукав-поясниця, рукав-спина, захватом двох рукавів. Аналіз техніки переверотів на утримання з боку, верхом, поперек в самбо та дзюдо.							
Тема 8. Аналіз техніки кидків задньою та передньою підніжками та захисні дії від них. Аналіз техніки больових прийомів та звільнення від них в самбо та дзюдо.	8		2			6	
Тема 9. Аналіз техніки підсікань, зацепів збоку та із середини. Аналіз техніки удушаючих прийомів в дзюдо.	8		2			6	
Аналіз індивідуальних, тактичних, атакуючих та захисних дій у поєдинку.							
<i>Аналіз техніки і тактики в боротьбі на поясах та сумо</i>							
Тема 10. Історія і розвиток боротьби на поясах, сумо у світі та в Україні.	8	4				4	
Тема 11. Аналіз техніки стійок, захватів і пересувань при веденні поєдинку в нападі і захисті. Аналіз техніки страхування та самострахування в боротьбі на поясах та сумо.	8		2			6	

Аналіз техніки кидків зі спини захватом за пояс. Аналіз техніки захисних дій від кидків зі спини в боротьбі на поясах.							
Аналіз техніки кидків передньою та задньою підніжками захватом за пояс в боротьбі на поясах.							
Тема 12. Аналіз техніки старту і атакуючих дій в сумо. Аналіз техніки виштовхувань та кидків.	8		2			6	
Аналіз індивідуальних, тактичних, атакуючих та захисних дій у поєдинку.							
Особливості навчання рухових дій у спортивних видах боротьби							
Тема 13. Особливості формування рухового вміння та загальна характеристика етапів навчання у спортивних видах боротьби.	10	4				6	
Тема 14. Методичні особливості проведення кондиційного тренування з елементами спортивних видів боротьби для різних груп населення із врахуванням рівня функціональної, фізичної та технічної підготовленості.	8		2			6	
Особливості методики проведення навчально-тренувального заняття з вільної та греко-римської боротьби.							
Тема 15. Особливості методики проведення навчально-тренувального заняття з боротьби самбо та дзюдо.	8		2			6	
Особливості методики проведення навчально-тренувального заняття з боротьби на поясах та сумо.							
Разом за змістовим модулем 1	120	20	20			80	

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	разом	у тому числі				
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика та особливості виконання технічних прийомів та тактичних дій у спортивних видах боротьби						
<i>Аналіз техніки і тактики у вільній та греко-римській боротьбі</i>						

Тема 1. Вступ у дисципліну «Спортивна боротьба з методикою викладання».	10	2				8	
Історія і розвиток вільної та греко-римської боротьби у світі та в Україні.							
Тема 2. Аналіз техніки стійок і пересувань в стійці та партері. Аналіз техніки виконання захватів рук і тулуба та звільнення від них у вільній та греко-римській боротьбі. Аналіз техніки страхування та самострахування.	12		2			10	
Аналіз техніки переводів зі стійки в партер нирком під руку, двома руками за руку у вільній та греко-римській боротьбі. Аналіз техніки перевероту важелем, та захисту від нього.							
Аналіз техніки кидка зі спини захватом руки і поясниці та захистів від нього у вільній боротьбі. Аналіз техніки перевероту в партері захватом дальньої руки та дальньої ноги.							
Аналіз техніки кидка через плечі з колін (мельниця) у вільній боротьбі. Аналіз техніки перевероту “ножицями”.	8					8	
Аналіз техніки кидка зі спини захватом руки на плече з колін. Аналіз техніки перевероту захватом дальньої руки та ближньої ноги у вільній боротьбі.							
<i>Аналіз техніки і тактики в боротьбі самбо та дзюдо</i>							
Тема 3. Історія і розвиток боротьби самбо та дзюдо у світі та в Україні.	10	2				8	
Тема 4. Аналіз техніки стійок і пересувань в стійці та лежачи в боротьбі самбо та дзюдо. Аналіз техніки виконання захватів за куртку і рукава та звільнення від них. Аналіз техніки страхування та самострахування.	10		2			8	
Аналіз техніки кидків зі спини в боротьбі самбо та дзюдо захватом: рукав-поясниця, рукав-спина, захватом двох рукавів. Аналіз техніки переверотів на утримання з боку, верхом, поперек.							
Аналіз техніки кидків задньою та передньою підніжками та захисні дії від них. Аналіз техніки больових прийомів та звільнення від них в боротьбі самбо та дзюдо.	10					10	

Аналіз техніки підсікань, зацепів збоку та із середини. Аналіз техніки удушаючих прийомів в дзюдо.							
Аналіз індивідуальних, тактичних, атакуючих та захисних дій в поєдинку у боротьбі самбо та дзюдо.							
<i>Аналіз техніки і тактики в боротьбі на поясах та сумо</i>							
Тема 5. Історія і розвиток боротьби на поясах, сумо у світі та в Україні.	10	2				8	
Тема 6. Аналіз техніки стійок, захватів і пересувань при веденні поєдинку в нападі і захисті в боротьбі на поясах. Аналіз техніки страхування та самострахування.	12		2			10	
Аналіз техніки кидків зі спини захватом за пояс. Аналіз техніки захисних дій від кидків зі спини в боротьбі на поясах.							
Аналіз техніки кидків передньою та задньою підніжками захватом за пояс в боротьбі на поясах.							
Аналіз техніки старту і атакуючих дій в сумо. Аналіз техніки виштовхувань та кидків.	8					8	
Аналіз індивідуальних, тактичних, атакуючих та захисних дій борців сумо у поєдинку.							
Особливості навчання рухових дій у спортивних видах боротьби							
Тема 7. Особливості формування рухового вміння та загальна характеристика етапів навчання у спортивних видах боротьби.	10	2				8	
Тема 8. Методичні особливості проведення кондиційного тренування з елементами спортивних видів боротьби для різних груп населення із врахуванням рівня функціональної, фізичної та технічної підготовленості.	20		2			18	
Особливості методики проведення навчально-тренувального заняття з вільної та греко-римської боротьби.							
Особливості методики проведення навчально-тренувального заняття з боротьби самбо та дзюдо.							
Особливості методики проведення навчально-тренувального заняття з боротьби на поясах та сумо.							
Разом за змістовим модулем 1	120	8	8			104	

10. Форми та методи поточного і підсумкового контролю.

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12-ти.

Поточне та контрольне оцінювання здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) ОС «бакалавр» у процесі вивчення освітнього компоненту «Спортивна боротьба з методикою викладання» здійснюється із використанням таких форм та методів: усне опитування, тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE, вирішення проблемних ситуацій, аналіз виконаної роботи, виконання самостійних завдань, модульна контрольна робота, залік.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (100 балів)		Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)		100 балів
Поточний контроль	МКР	
60	40	

**Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами
і критерії оцінювання**

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання теоретичної підготовки	Критерії оцінювання практичної підготовки	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
						Диференційований залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Технічний елемент виконано правильно, точно, впевнено і вільно	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Технічний елемент виконано правильно, точно, впевнено і вільно, але допущена одна не суттєва помилка	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
75-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовує її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження своїх думок	Технічний елемент виконаний правильно, але допущено не більше двох незначних помилок, які ведуть до неточного виконання деталей техніки		
67-74	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Технічний елемент виконано в основному правильно, але з однією помилкою, яка призводить до невиконання деталі техніки або трьом помилкам, які спричиняють неточне виконання рухової дії	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-66	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні	Технічний елемент виконано в основному правильно, але з однією грубою помилкою		
35-59	FX	задовільно, з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Технічний елемент виконаний неправильно, допущено спотворення основи техніки або допущено більше чотирьох інших помилок	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Технічний елемент не виконано зовсім		

Рейтингова система оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти під час навчальних занять

З урахуванням того, що навчальні досягнення учнів закладів загальної середньої освіти оцінюються за 12-бальною шкалою та з метою полегшення процесу адаптації випускників цих закладів до умов навчання у закладі вищої освіти, максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях дорівнює 12-ти балам (<http://surl.li/hwbc>).

Примітка: здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до практичних, семінарських, лабораторних занять, в журналі академічної групи ставиться 0 балів.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача вищої освіти на навчальних заняттях зі змістового модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них за такою формулою:

$$R = ((0,05 \times CO) + 0,4) \times ВБ$$

де R – рейтингова оцінка у балах за змістовий модуль;

CO – середнє арифметичне усіх отриманих оцінок за результатами поточного контролю;

ВБ – ваговий бал, максимально можливий бал оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Наприклад:

Відповідно до робочої програми освітнього компоненту «Спортивні та національні види боротьби» здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю зі Змістового модуля 1 отримав 10 оцінок, а саме: 9, 10, 9, 9, 10, 10, 9, 8, 10, 9. Ваговий бал ЗМ 1 складає 60 балів.

Дії НПП, або здобувача:

- визначити середнє арифметичне отриманих оцінок, яке відповідно складе – 9,30 балів;

- отримані значення підставити у формулу:

$$R = ((0,05 \times 9,30) + 0,4) \times 60 = 51,90$$

Отже, за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти за змістовий модуль 1 ОК «Спортивні та національні види боротьби» отримав – 51,90 балів.

Шкала оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти

Об'єм пройденого матеріалу	Кількісний показник	Бали що нарах. за 12-бальною системою оцінювання
Змістовий модуль 1 (60 балів)		
<i>Вільна та греко-римська боротьба</i>		

1. Техніка страхування та самострахування (на спину, на правий та лівий бік, через праве та ліве плече). Техніка переводів зі стійки в партер нирком під руку, двома руками за руку. Техніка перевороту важелем.	2 рази в кожну сторону по 2 спроби	4 – 12
2. Техніка кидка зі спини захватом руки і поясниці. Техніка перевороту в партері захватом дальньої руки та дальньої ноги.	по 2 спроби	4 – 12
3. Техніка кидка через плечі з колін (мельниця). Техніка перевороту “ножицями”.	по 2 спроби	4 – 12
4. Техніка кидка зі спини захватом руки на плече з колін. Техніка перевороту захватом дальньої руки та ближньої ноги.	по 2 спроби	4 – 12
<i>Боротьба самбо та дзюдо</i>		
5. Техніка кидків зі спини захватом: рукав-поясниця, рукав-спина, захватом двох рукавів. (студенти виконують техніку кидка зі спини різними захватами з місця і в русі). Техніка переворотів на утримання з боку, верхом, поперек. Техніка кидків задньою та передньою підніжками. Техніка больових прийомів (ричаг локтя).	по 2 спроби	4 – 12
6. Техніка підсікань, зацепів збоку та із середини. Техніка удушаючих прийомів (виконання із положення лежачи на спині захватом навхрест двома руками ворота куртки).	по 2 спроби	4 – 12
<i>Боротьба на поясах та сумо</i>		
7. Техніка кидків зі спини захватом за пояс (виконання кидків на вибір – кидок зі спини, кидок задньою та передньою підніжками). Техніка захисних дій від кидків зі спини (пересування у напрямку кидка з переступанням через підставлену ногу, підсіданням та блокуванням суперника).	по 2 спроби	4 – 12
8. Виштовхування, відволікаючі удари по корпусу, захвати за мавасі, піднімання, кидки). Виконання ритуалу початку поєдинку. Техніка виштовхувань та кидків в робочій зоні (виконання техніки виштовхувань та кидків виконується в навчальних сутичках).	по 2 спроби	4 – 12
<i>Особливості навчання рухових дій</i>		
9. Проведення фрагменту навчально-тренувального заняття з вільної або греко-римської боротьби (за вибором).		4 – 12
10. Проведення фрагменту навчально-тренувального заняття з боротьби самбо або дзюдо. Проведення фрагменту навчально-тренувального заняття з боротьби на поясах або сумо.		4 – 12

Самостійна робота

Контроль за самостійною роботою відбувається на практичних заняттях, за 12-ю системою оцінювання. Студенти для виконання завдань самостійної роботи, зазвичай, виконують практичні завдання на борцівському килимі.

Студенти готують наступні завдання самостійної роботи:

– готують розширений план-конспект уроку або тренувального заняття з видів боротьби, описують техніку боротьби в стійці та партері за вибором студента та проводять на практичних заняттях основну частину уроку.

– у конспектах конспектують та графічно відображають опис рухливих ігор, які не передбачають зіткнення з противником та звільнення від захватів; ведення поєдинків з групою (декілька чол.) і ведення поєдинків в партері.

Модульна контрольна робота (40 балів)

Змістовий модуль 1 завершується написанням модульної контрольної роботи.

Мета її написання – виявити рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти з дисципліни «Спортивна боротьба з методикою викладання».

Виконується у тестовій формі. До її написання допускаються усі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

З дисципліни «Спортивна боротьба з методикою викладання» студенти пишуть одну модульну контрольну роботу, яка складається з 20-ти варіантів у кожному варіанті по двадцять запитань. За повну й вірну відповідь на кожне тестове запитання можна отримати 2 бала.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно з Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція) (<http://surl.li/idvnd>) зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю):

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю);

- підготовка конкурсної наукової роботи;

- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;

- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді.

Оцінювання навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС	Рекомендовані системою ЄКТС статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
90-100 і більше	A (відмінно)/Excellent	10	відмінно	Зараховано/ Passed
82-89	B (добре)	25	добре	
75-81	C (добре)/Good	30	задовільно	
67-74	D (задовільно)/Satisfactory	25		
60-66	E (достатньо)/Enough	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)/Fail		незадовільно	не зараховано /Fail
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)/Fail			

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Спортивна боротьба з методикою викладання»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компоненту за результатами поточного контролю, не допускається до екзамену. Рішення про недопущення за поданням викладача приймає декан факультету, його оприлюднюють до початку екзамену. У відомості обліку успішності роблять запис «не допущено»;

- здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену після

ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю;

- здобувач вищої освіти підготувався до екзамену з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка за результатами екзамену є більшою або рівною 24 балам (60 % від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів). Рейтингову оцінку такого здобувача вищої освіти з освітнього компонента визначають як суму рейтингової оцінки за результатами поточної успішності та рейтингової оцінки за результатами екзамену;

- якщо допущений до екзамену здобувач вищої освіти не підготувався (його рейтингова оцінка за результатами екзамену є меншою 24 балів), то бали за екзамен до рейтингової оцінки поточної успішності не додаються, виставляють підсумкову оцінку з освітнього компоненту FX за шкалою ЄКТС та «незадовільно» за національною шкалою;

- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють;

- якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю не з'явився на семестровий екзамен, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на екзамені, він має негайно повідомити декана факультету.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Мультимедійна лекційна аудиторія (127), мультимедійний проектор VIEWSONIC PJD5253 DLP (2017 р.), екран для проектора; ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet.

Для проведення практичних занять використовується Спортивний зал (зал одноборств) № 4, аудиторія 120.

Під час вивчення освітнього компоненту використовується таке обладнання:

- спортивні мати (килим) для проведення занять з видів боротьби;
- спортивний інвентар (шведська драбина, канат, лапи, подушки, ракетки, тренувальні жилети, манекен борцівський, фітбол м'яч, скакалки, обручі,

резинова сила, колесо для преса, м'ячі, кеглі, конуси пластмасові).

14. Рекомендована література

Основна

1. Арзютов Г. М., Гуска М. Б., Дайаурі В. М. Правила змагань з боротьби на поясах. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2013. 36 с. URI: <https://tinyurl.com/yc476mtz> (дата звернення: 15.08.2024).
2. Абдуллаєв А. К., Ребар І. В. Теорія і методика викладання вільної боротьби: навчально-методичний посібник. Вид. 2-е, пероб. Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2018. 299 с. URI: <https://tinyurl.com/3xjw6tuu> (дата звернення: 14.08.2024).
3. Алексеев А. Ф. Правила змагань з дзюдо. Харків, 2019. 56 с. URI: <https://tinyurl.com/5amdexdr> (дата звернення: 13.08.2024).
4. Лапицький В. О., Гончаренко В. І., Чхайло М. Б. Навчально-методичний посібник з тренерської практики. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. 124 с. URI: <https://tinyurl.com/2p8tceub> (дата звернення: 14.08.2024).
5. Мазур В. Й., Гуска М. Б. Спортивна боротьба. Методичні рекомендації до виконання практичних і самостійних занять з дисципліни “Спортивна боротьба з методикою викладання” (для студентів факультету фізичної культури). Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2015. 148 с. URI: <https://tinyurl.com/2b9amjnk> (дата звернення: 15.08.2024).

Допоміжна

1. Боротьба вільна: чоловіки, жінки. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю / В. І. Шандригось, В. В. Яременко, М. В. Латишев, Р. В. Первачук, В. Ю. Чікало. Київ: АСБУ, 2019. 104 с. URI: <https://tinyurl.com/muht4ewk> (дата звернення: 15.08.2024).
2. Бабич Н. Л., Полякова О. О., Березяк К. М., Мазур В. Й., Шевченко Т. Г. Програма фізичної терапії юнаків, які спеціалізуються у спортивних видах боротьби після лікування коронавірусної хвороби. Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. Київ : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022. Випуск 4 (149) 22. С. 26-35. URI: <https://tinyurl.com/bdh9uxaw> (дата звернення: 14.08.2024).
3. Гуска М. Б., Гуска М. В., Мазур В.Й. Колове тренування як засіб розвитку сили у шкільній секції з боротьби. Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти: збірник наукових праць [редкол.: І.І. Стасюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Вип. 9. С. 26-30. URI: <https://tinyurl.com/23f8wc5c> (дата звернення: 13.08.2024).

4. Гуска М. Б., Мазур В. Й., Шишкін О. П. Досягнення студентів, випускників і викладачів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка зі спортивної боротьби за роки Незалежності України: іст. нарис, присвяч. 70-річчю ф-ту фіз. к-ри Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2020. 200 с. URI: <https://tinyurl.com/yvjs5fpc> (дата звернення: 14.08.2024).

5. Гуска М. Б., Мазур В. Й., Гоншовський В. М., Марущак А. А. Вплив антиоксидантів на швидке відновлення після тренувань на прикладі спортсменів-важкоатлетів. Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти: збірник наукових праць. [Електронний ресурс], [редкол.: І. І. Стасюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. Випуск 13. С. 30-35.

6. Євтушенко Є. Г., Білобров В. М., Делямба М. М., Мазур В. Й., Мердов С. П., Сирмаїїх В. В. Моніторинг арсеналу рідкісних прийомів боротьби самбо. Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. Київ : Видавництво НПУ імені Михайла Драгоманова, 2023. Випуск 2 (160) 23. с. 170. С. 105-110. URI: <http://surl.li/iidbk> (дата звернення: 16.08.2024).

7. Лапицький В. О., Гончаренко В. І., Чхайло М. Б. Навчально-методичний посібник з тренерської практики. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. 124 с. URI: <https://tinyurl.com/2p8tceu6> (дата звернення: 16.08.2024).

8. Мазур В. Й., Петров А. О. Методичні особливості розвитку рухових здібностей юних борців ДЮСШ в тренувальному процесі. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини [редкол.: І.І. Стасюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. Випуск 11. 424 с. С. 224-233. URI: <https://tinyurl.com/2p8bm74k> (дата звернення: 14.08.2024).

9. Мазур В. Й., Гуска М. Б. Особливості психологічної підготовки борців групи спортивно-педагогічного вдосконалення К-ПНУ імені Івана Огієнка. Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти: збірник наукових праць [редкол.: І.І. Стасюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Вип. 9. С. 75-81. URI: <https://tinyurl.com/23f8wc5c> (дата звернення: 12.08.2024).

10. Мазур В. Й., Гуска М. Б. Аналіз тренувальної діяльності юних борців у шкільній секції. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів у 3-х томах. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. Вип. 20. Т 2. С. 134-136. URI: <http://surl.li/xxvhhe> (дата звернення: 16.08.2024).

11. Мазур В. Й., Гуска М. Б. Динаміка показників спеціальної витривалості спортсменів-борців. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів у 3-х томах. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. Вип. 19. Т. 2. С. 107-108. URI: <https://tinyurl.com/mr2n8b2u> (дата звернення: 12.08.2024).

12. Мазур В., Кучер В., Петров А., Скавронський О., Чистякова М., Марчук В., Марчук Д, Макарчук Б. Вдосконалення рухових якостей спортсменів, які спеціалізуються у дзюдо, на етапі попередньої базової підготовки. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. Кам'янець-Подільський, 2021. Вип. 19. С. 31-35. URI: <https://tinyurl.com/yc3upk56> (дата звернення: 13.08.2024).

13. Мазур В. Й. Методика навчання техніко-тактичним діям юних борців у групах базової підготовки ДЮСШ. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів у 3-х томах. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Вип. 18. Т. 2. С. 99-101. URI: <https://tinyurl.com/3dz2b5r9> (дата звернення: 16.08.2024).

14. Мазур В. Й, Гуска М. Б, Білянський Д. Ю, Панчук М. Р. Особливості психологічної підготовки юних борців дитячо-юнацьких спортивних шкіл до змагальної діяльності. Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти: збірник наукових праць. [Електронний ресурс] / [редкол.: І. І. Стасюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. Випуск 12. С. 48-60. URI: <http://surl.li/joswo> (дата звернення: 12.08.2024).

15. Мазур В. Й, Гуска М. Б, Білянський Д. Ю. Профілактика травматизму в спортивних видах боротьби. Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти: збірник наукових праць. [Електронний ресурс], [редкол.: І. І. Стасюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. Випуск 13. С. 81-89.

16. Мазур В. Й, Гуска М. Б, Воронецький В. Б. Особливості вдосконалення техніко-тактичних дій самбістів на етапі базової підготовки дитячо-юнацької спортивної школи. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. Випуск 23. С. 825-828.

17. Матвеев С. Ф. та інші. Самбо. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності. Київ. 2001. 99 с. URI: <https://tinyurl.com/utvpeda8> (дата звернення: 19.08.2024).

18. Поляков І.О., Гуска М.Б., Мазур В.Й., Романенко О.І., Мичковська Л.І.

Сутність та структура формування готовності тренерів з одноборств до побудови раціональних тактичних схем. Науковий часопис національного педагогічного університету імені м. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Випуск 87. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 144 с. С. 77-82. URI: <http://chasopys.ps.npu.kiev.ua/nc-87> (дата звернення: 15.08.2024).

19. Прозар М. В., Зубаль М. В., Райтаровська І. В., Мазур В. Й. Практична підготовка здобувачів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт ступенів вищої освіти "бакалавр" та магістр" : [навч. посіб.]. Кам'янець-Подільський : Віт'А Друк, 2021. 168 с. URI: <https://tinyurl.com/bdhdj99m> (дата звернення: 19.08.2024).

20. Чистякова М., Марчук В., Марчук Д., Козак Є., Вергуш О., Мазур В. Відновлення фізичної працездатності в процесі підготовки спортсменів, які спеціалізуються в дзюдо. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини / [редкол. : Єдинак Г. А. (відп. ред.) та ін]. Кам'янець-Подільський : Видавець Панькова А. С. 2024. Випуск 29 (2). 50 с. С. 104-109.

21. Шандригось В. І. Рухливі ігри з елементами єдиноборств: Навчально-методичний посібник / 2-ге вид. доповнене і перероблене. Тернопіль: Вектор, 2016. 60 с. URI: <https://tinyurl.com/2p8pkxj4> (дата звернення: 14.08.2024).

22. Юсупов К. Т. та інші. Боротьба кураш. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Київ. 2012. 43 с. URI: <https://tinyurl.com/bdd6vn4b> (дата звернення: 19.08.2024).

15. Рекомендовані джерела інформації

1. Корисні ресурси Інтернету:

http://judo.in.ua	Інформаційний блог Дзюдо в Україні
http://www.ukrainejudo.com	Офіційний сайт федерації дзюдо України
http://ua.borba.com.ua	Офіційний сайт федерації греко-римської боротьби України
http://uk.wikipedia.org/wiki	Вікіпедія. Боротьба
http://www.kurash.com.ua	Офіційний сайт федерації боротьби Кураш України
http://ru.wikipedia.org/wiki	Вікіпедія. Боротьба на поясах
http://freewrestling.ru/volnaja-borba-video/page-4	Вільна боротьба. Відео
http://wrestlingua.com	Офіційний сайт асоціації спортивної боротьби
http://www.fila-wrestling.com	Сайт FILA
https://www.facebook.com/greco.rome	Федерація Греко-римської боротьби України
http://ukrwrestling.com	Асоціація спортивної боротьби України
http://sambo.net.ua/?code=11_1	Федерація самбо України
http://sumo-ua.com/uk	Федерація сумо України
http://alysh.org.ua	Всеукраїнська федерація поясних видів боротьби

http://www.mon.gov.ua	Офіційний сайт Міністерства освіти, науки, молоді та спорту України
http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/3855	Спортивна боротьба. Методичні рекомендації до виконання практичних і самостійних занять з дисципліни «Спортивна боротьба з методикою викладання» (2015)
http://tmfvs-journal.uni-sport.edu.ua/	Офіційний сайт журналу «Теорія і методика фізичного виховання та спорту»
https://tinyurl.com/ye4434jw	Офіційний сайт журналу «Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»
http://sportmon.org/	Офіційний сайт Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України
https://tinyurl.com/yc8bc59x	Всеосвіта – база рефератів
https://prometheus.org.ua/	Офіційний сайт українського громадського проєкту масових відкритих онлайн-курсів
https://www.ed-era.com/courses/	Офіційний сайт студії онлайн освіти в Україні
http://www.nbu.gov.ua	Бібліотека ім. В.І. Вернадського